

IN MEMORIAM

FRANCESC MACIÀ

La llunyania del temps no enfosqueix pas la memòria del gran esperit que fou F. Macià.

L'empremta que Macià va infondre a l'experiència i a la vida del nostre poble, permet de treure'n una confrontació d'ensenyances de la qual en sobresurt la reverberació d'una força esclatant, d'una passió ardenta, on hi bullen les esperances i les emocions que creen les causes eternes.

Enmig de la present angoixa, i de la introspecció en què devem situar-nos, és quan la figura cabdal de l'Home enyorat ens apareix amb la plena transparència d'una grandesa socràtica.

Dues forces enmarquen la personalitat del President Macià.

Existeix el Macià de la llegenda, on l'ardidesa i la quimera s'hi conjuguen amb vigor, sota el caient de l'aventura i la febril imaginació.

I en el versant oposat, en el moment que s'entra en l'era de la cristal·lització de la idea matriu, quan s'inicia l'època de les transformacions i cal arquitecturar la construcció de la conquesta moral d'un estat nou, sorgeix el Conductor de Pobles, el seny i la mesura, el temperament heroic que es vincula amb l'univers particular que és la nostra terra, i s'hi consagra dins un dinamisme fecund. És l'hora que creixen les realitzacions socials i la croada de la cultura popular en la nova vida catalana.

Aquest aspecte de la contribució governamental a l'esperit del poble, és un dels fenòmens penetrants que restarà en la Història nostra. Fet d'emoció i d'identificació; en rememorar-lo, volem esmentar que ha de servir de guia i de camí els que senten en l'ànima l'amor de la nostra terra.

JOSEP IRLA

Les Seves Ultimes Hores

per Miquel Santaló

Passen els anys amb una rapidesa insospitada. Però en la memòria dels catalans persisteix el record de l'angúnia i el dolor que va viure Catalunya en les diades del 24 i 25 de desembre de 1933. Feia uns dies que l'Honorable President Francesc Macià no s'aixecava, afectat d'una greu malaltia. Les cruents intervencions quirúrgiques dels doctors Ceratjan i Vilardell, no van donar el resultat que esperaven i la tarda del dia 24 van fer saber al Govern el seu pessimisme sobre l'estat del President. El President en tenia perfecte consciència.

I, malgrat això, amb una lucidesa profunda, però amb un tremp exemplar, a les nou de la vetlla va cridar al Conseller Delegat del seu Govern per a dir-li que no romanés a Barcelona. "—Es una diada —féu l'il·lustre malalt— en què cadascú ha d'estar al costat dels seus. És la tradició nostra, i l'imperatiu humà".

Pensem que va ser la darrera disposició del President com un esclat de la seva bondat infinita, puix que poc després entrà en l'agonia, fins a tancar els seus ulls blaus per a sempre a primeres hores del dia 25.

Un silenci corrent es va fer al Palau de la Generalitat. I enmig d'aquest silenci va redactar-se l'acte de defunció, que van signar el Conseller Delegat, el Conseller de Justícia, don Pere Coromines i els metges de capçalera, fent-ho saber seguidament al President de les Corts Catalanes, al President de la República, el qual va posar-se en camí tot seguit, i al poble de Catalunya, que aviat amb el cap baix i llàgrimes als ulls va anar desfilant per la capella mortuòria instal·lada en el mateix Palau de la Generalitat, fins el dia de l'enterrament en la Plaça de la Fe.

Que la seva bondat i el seu patriotisme siguin exemple permanent per a tots els catalans.

POSTAL

Un Altre Nadal...

per J. Tomàs i Piera

El traspàs de Francesc Macià, en una diada de Nadal, va deixar un solc de tristesa que ha perdurat any darrera any; com si el seu decés hagués afectat pregonament a la Pàtria en tan irreparable pèrdua. Avui més que mai el recordem els patriotes que ho hem perdut tot.

Macià proclamà la República Catalana, acte de ressò internacional que refermà la personalitat nacional de Catalunya, sentint el goig de la pàtria alliberada.

Sempre, i en l'avinentesa de cada Nadal que passi, sentirem el punyent dolor d'aquesta pèrdua com a catalans nacionals que som.

Aquest dol perdurà en el temps; no endebades hem perdut a l'home bo i ferm patriota.

Ens cal reconquerir de nou la llibertat.

El representant de la Lliga, el digne i honorable patriota Raimond d'Abadal, en la sessió necrològica que el Parlament Català va dedicar a la memòria del President de la Catalunya autònoma, Francesc Macià, va dir aquestes paraules: "Catalunya, sense distincions d'estaments ni de partits, ha seguit el fèretre del Primer President de la Generalitat restaurada, donant-nos a tots nosaltres una lliçó que com a representants del poble haurem d'aprendre."